

Список використаних джерел

1. Commission calls for the completion of all parts of the Banking Union by 2018: European Commission Press release. – Brussels, 11 October 2017. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3721_en.htm.
2. Commission proposes high level of privacy rules for all electronic communications and updates data protection rules for EU institutions: European Commission Press release. – Brussels, 10 January 2017. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-16_en.htm.
3. Commission proposes major corporate tax reform for the EU: European Commission Press release. – Strasbourg, 25 October 2016. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3471_en.htm.
4. Digital Taxation: Commission proposes new measures to ensure that all companies pay fair tax in the EU: European Commission Press release. – Brussels, 21 March 2018. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2041_en.htm.
5. Europe in May 2019: Preparing for a more united, stronger and more democratic Union in an increasingly uncertain world. The European Commission's contribution to the informal EU27 leaders' meeting in Sibiu (Romania) on 9 May 2019. – Access mode : https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/comm_sibiu_06-05_en.pdf.
6. European Commission Takes Action to Open Up International Procurement Markets: European Commission Press release. – Brussels, 29 January 2016. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-178_en.htm.
7. Multiannual Financial Framework 2021 – 2027. – Access mode : https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/eu-budget/documents/multiannual-financial-framework/2021-2027_en.
8. Proposal for a Regulation on preventing the dissemination of terrorist content online. – Access mode : <https://www.europeansources.info/record/proposal-for-a-regulation-on-preventing-the-dissemination-of-terrorist-content-online/>.
9. Questions & Answers: Preserving and strengthening the Schengen area: European Commission Fact Sheet. – Brussels, 27 September 2017. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-3408_en.htm.
10. Questions and Answers on the revision of social security coordination rules: European Commission Fact Sheet. – Brussels, 13 December 2016. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-4302_en.htm.
11. Relocation and Resettlement: EU Member States must act to sustain current management of flows: European Commission Press release. – Brussels, 18 May 2016. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1763_en.htm.
12. Safer drinking water for all Europeans: European Commission Press release. – Brussels, 1 February 2018. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-429_en.htm.

13. Security Union: Commission presents new measures to deny terrorists and criminals the means and space to act: European Commission Press release. – Brussels, 17 April 2018. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3301_en.htm.

14. VAT: More flexibility on VAT rates, less red tape for small businesses: European Commission Press release. – Brussels, 18 January 2018. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-185_en.htm.

15. Water and sanitation are a human right! Water is a public good, not a commodity! // Commission's answer and follow-up. – Access mode : <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/follow-up/2012/000003/en>.

Наталія ФРОЛОВА

*аспірантка кафедри публічної політики
та політичної аналітики НАДУ*

НАПРЯМИ КОМУНІКАЦІЙ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В ЄС

Для держав, які входять до Європейського Союзу новим етапом розбудови гласності та відкритості комунікаційних процесів стало формування Союзу як єдиного утворення. У Лісабонському договорі декларується, що «рішення повинні прийматися відкрито і як можна ближче до громадян» (Стаття 10 Лісабонського договору). Але тут не фіксуються конкретні механізми щодо зобов'язання європейських інституцій інформувати громадян про політику та законодавство, які вони приймають та втілюють у життя [1]. Цей пункт залишає вибір оптимальних видів та способів комунікацій із громадськістю на вибір національних урядів.

Як зазначається в аналітиці ОБСЄ, паралельно зі структурою ЄС Рада Європи розробила додаткові документи зміцнення довіри, які відкривають можливості посилення співробітництва між сторонами – «Керівні засади розвитку та зміцнення НПО в Європі», «Рекомендації щодо правового статусу неурядових організацій в Європі», а також «Кодекс передової практики громадської участі у процесі прийняття рішень», прийнятий у жовтні 2009 р. Конференцією міжнародних неурядових організацій. Ці документи визначають головні напрямки поширення стандартів активної громадської участі за межі ЄС, формують спільне загальноєвропейське розуміння належного будівництва довіри між владою та громадянами [4]. Це закріплює положення ІГС як основи громадянського суспільства та актора комунікацій із органами влади.

У свою чергу, Євросоюз виробив власні механізми комунікації із громадянами. Як зазначає Н.П. Карпчук, ще з часів референдумів, що передували вступу в дію 1992 року Маастрихтського договору, «розрив

у комунікації» між ЄС і громадянами був предметом обговорення – для стимулювання дебатів і початку консультацій з комунікації на європейському рівні в січні 1999 р. Єврокомісія запропонувала Зелену книгу з Громадського сектору інформації в інформаційному суспільстві [1]. Результатом обговорення стало прийняття через кілька років Білої книги з Європейської комунікаційної політики, у якій запропоновано низка заходів поліпшення комунікації з громадянами [2]. Основною метою даної книги стало залучення всіх гравців до обговорення та висунення власних ідей щодо співпраці для заповнення розриву в комунікації з громадянами. В ній Комісія визначила 5 сфер діяльності в партнерстві з іншими інституціями ЄС, державами-членами та громадянським суспільством:

1) Визначення загальних принципів: право на інформацію та вільне вираження думок є в основі демократії й гарантоване Маастрихтським договором і Європейською хартією основних прав (Стаття 11 Хартії); включеність – усі громадяни повинні мати доступ до інформації про питання, що викликають громадський інтерес, своїми рідними мовами через різноманітні канали, включаючи ЗМІ та Інтернет; різноманітності – усі громадяни ЄС мають різне соціальне та культурне походження та дотримуються різних політичних поглядів, тому комунікаційна політика має поважати всі точки зору, що висловлюються під час політичних дискусій; принцип участі – громадяни мають право висловлювати думки, бути почутими та мати можливість діалогу з тими, хто приймає рішення.

2) Надання повноважень громадянам: передбачається, що робота із створення успішної комунікаційної політики буде концентруватися навколо таких трьох цілей: поліпшення світської освіти; зв'язок громадян один з одним; зв'язок громадян і громадських інституцій.

3) Співпраця із ЗМІ та новими технологіями. Europe by Satellite від імені трьох основних інституцій ЄС постачає ЗМІ відео-звуковою та зображувальною інформацією. Європейський Парламент планує відкритися громадськості через веб-телебачення. Еурога – найбільший веб-сайт світу. Цифрові технології можуть запропонувати нові канали комунікації з європейських питань, нові форуми громадських обговорень і нові засоби транскордонної демократії.

4) Розуміння європейської публічної політики. Європейська громадська думка – комплексне явище, бо відображає національні перспективи. Європейська Комісія перша запровадила огляди Євробарометра для аналізу громадської думки, який із часом став базою моніторингу даного питання, адже він на регулярній і професійній основі досліджує громадську думку в державах-членах і державах-кандидатах ЄС.

5) Спільне виконання роботи. Партнерський підхід повинен залучати всіх ключових акторів – держави-члени мають довготривалі зобов'язання співпрацювати з європейськими інституціями щодо інформування людей про Європу та створення національних зв'язків і Брюсселем. Також

інституції ЄС мають працювати паралельно для поліпшення комунікації (органи й інституції ЄС, які беруть участь у Міжінституційній групі з інформації (Inter-institutional Group on Information), повинні сприяти децентралізації комунікації, зробивши її «місцевою», заохочувати держави-члени активніше інформувати громадян про справи ЄС) [1].

Прийняття даної «Білої книги» законодавчо закріпило співпрацю між органами влади та інститутами громадянського суспільства, визначило механізми їх участі в публічній політиці, що є важливим, адже встановлює власні «правила гри» для даної частини публічної сфери.

Також у інших документах Євросоюзу закріплено основні принципи і стандарти публічних консультацій – Повідомленнях Європейської Комісії «У напрямі зміцнення культури консультацій та діалогу. Загальні принципи і мінімальні стандарти консультацій Комісії із зацікавленими сторонами», «Про інтерактивне вироблення політик», «Оцінка впливу», «Про збір та використання експертних висновків Комісією: принципи та керівні роз'яснення «Вдосконалення бази знань для кращої політики», «Діалог з асоціаціями регіональних та місцевих влад щодо формулювання політики Європейського Союзу» тощо [3, с. 84]. Згадані документи є одними із основних в ЄС стосовно проведення консультацій з громадськістю та забезпечують уніфікацію певних механізмів консультацій у національних законодавствах, залучення на європейському рівні всіх громадян у публічну політику на високому рівні.

Розвиток комунікацій з громадськістю в європейських країнах має довгу історію та строкатість через різні традиції та культурні особливості держав-членів Євросоюзу. Але спільним для них є широке впровадження механізмів прозорості прийняття владних рішень, постійне інформування громадськості щодо діяльності посадових осіб органів державної, місцевої та євро союзної влади, активне використання консультацій з громадянами як механізму комунікації та двостороннього впливу, майданчика для пошуку консенсусного рішення. Використання даних механізмів має численне закріплення в документах всіх держав та Євросоюзу в цілому. Це є позитивним прикладом для України, адже засвідчує необхідність комплексного закріплення аналогічних процесів в законодавстві та демонструє, що для становлення механізмів комунікації із громадськістю необхідно, щоб органи влади та громадянське суспільство були готові до комунікації (були сформовані інституційно, мали визначені та артикульовані цілі діяльності). Але одним із найбільш актуальних питань є винесення на широке обговорення розробки даних механізмів – адже це буде сприяти розбудові публічної політики, що напряду буде стосуватися і громадськості, яка має право голосу стосовно власного майбутнього, а як свідчить досвід України, такі стратегічні документи, які б в виносилися на загальне широке обговорення та потім були прийняті, в нас відсутні.

Список використаних джерел

1. Карпчук Н. П. Роль Європейської Комісії у формуванні комунікаційної політики ЄС [Електронний ресурс] / Н. П. Карпчук – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Pmv/2011_2/07_karpch.pdf.
2. Комунікація: демократичні стандарти в роботі органів державної влади / Навч. посібник за заг. ред. кандидата наук з державного управління Н.К. Дніпренко. – К.:ТОВ «Вістка», 2008. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://civic.kmu.gov.ua/civic_old/doccatalog/document?id=115430.
3. Куюмджиєва А. Міжнародна практика заходів, спрямованих на зміцнення довіри між державою та організаціями громадянського суспільства [Електронний ресурс] / Альбена Куюмджиєва. – 2010. – Режим доступу: <http://www.osce.org/uk/ukraine/75885?download=true>.
4. Михненко А. М. Механізми взаємодії суспільства та влади : підручник / А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2013. – 210 с.

СЕКЦІЯ 2

Відносини Україна – ЄС в контексті Угоди про асоціацію

Наталія БАЗАВЛУК

*аспірантка кафедри права
та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАСАД РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

З огляду на стратегічний вибір євроінтеграції, реформування регіонального управління в Україні має відповідати європейським нормам і стандартам. Такий підхід дозволить задіяти нові (апробовані світовою практикою) організаційні та інституційні механізми й інструменти реалізації регіональної політики; диверсифікувати джерела, запровадити нові підходи до надання бюджетних коштів і фінансування регіонального розвитку; розширити можливості регіонів щодо залучення приватного капіталу, коштів міжнародних фондів для фінансування регіональних і міжрегіональних проектів.

Напрацювання нової моделі регіонального управління передбачає оптимальне поєднання самостійності регіонів, насамперед у сфері вирішення повсякденних питань місцевого (регіонального) розвитку та координуючої, стимулюючої ролі центру (що представляє інтереси суспільства, країни в цілому). Синергія цих двох складників формує основу успішного реформування системи регіонального управління – основи конкурентоспроможності регіонів України. Ефективне регіональне управління – це запорука збереження цілісності держави, її високого авторитету на міжнародній арені та надійності як партнера у міждержавних відносинах. Тому особливого значення набуває властивість управлінської системи адаптуватися до динамічних змін суспільно-політичної ситуації, врахування реальних потреб та перспектив регіонального розвитку. Важливість вирішення цієї проблеми для України зумовлена завданнями реалізації.

Сьогодні надзвичайно актуальним є вирішення проблем регіонального управління, бо саме воно охоплює всі сфери життя суспільства з урахуванням регіональних і місцевих особливостей. Запровадження політичної, адміністративної і муніципальної реформ в Україні змінює сам формат відносин регіонів з центром, і висуває нові вимоги до державної регіональної політики. Розбудова демократичної держави потребує усвідомлення ролі місцевого самоврядування в управлінні розвитком регіонів, формування моделі територіальної